

В. Л. Погрібна, доктор соціологічних наук, професор;

І. В. Підкуркова, кандидат соціологічних наук, доцент

ФУНКЦІОНУВАННЯ ЮРИДИЧНОГО СЕГМЕНТУ СУЧАСНОГО РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ: СОЦІАЛЬНО- ПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ

У статті досліджуються особливості функціонування юридичного сегменту ринку праці України у зв'язку із соціально-політичними змінами, що відбулися у 2014–2015 рр. Доведено, що основною його тенденцією є переструктурування запитів роботодавців убік висококваліфікованих спеціалістів вузького профілю з якісною повною вищою освітою на фоні перенасиченості ринку випускниками низько-рейтингових ВНЗ при фактичному зниженні вартості оплати роботи юристів. Наведені у статті результати соціологічного дослідження типів мотивації студентів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого щодо здобуття повної вищої освіти дозволяють спрогнозувати розвиток цього сегменту ринку праці на найближчу перспективу.

Ключові слова: *ринок праці в Україні, тенденції розвитку ринку праці в Україні, юридичний сегмент ринку праці в Україні, юридична освіта.*

Актуальність проблеми. Одним із ключових чинників виробництва виступає праця. Очевидно, що рівень розвитку ринку робочої сили безпосередньо впливає на конкурентоспроможність країни. В Індексі глобальної конкурентоспроможності (ІГК), який щорічно розраховується Всесвітнім економічним форумом, одна з дванадцяти складових індексу називається «Ефективність ринку праці».

Ефективність ринку праці Всесвітній економічний форум (ВЕФ) пропонує оцінювати на основі десяти показників – співпраця у відносинах «працівник – роботодавець»; гнучкість при встановленні заробітної плати; практика найму і звільнення; витрати, пов'язані зі звільненням (тижнів зарплати); вплив оподаткування на бажання працювати; оплата праці та продуктивність; ставка на професійне управління; здатність утримувати таланти; здатність залучати таланти; участь жінок у робочій силі (від рівня чоловіків). Результати останнього аналізу (2014) показали, що Україна займає досить непрестижну позицію між Філіппінами і Пакистаном (таблиця) [1].

Ефективність ринку праці для України в ІГК (2014)

Показник	Бал/оцінка	Місце
Співпраця у відносинах «працівник – роботодавець»	3,8	119
Гнучкість при встановленні заробітної плати	4,9	77
Практика найму і звільнення	3,9	64
Витрати, пов'язані зі звільненням (тижнів зарплати)	13	57
Вплив оподаткування на бажання працювати	2,6	135
Оплата праці та продуктивність	4,5	31
Ставка на професійне управління	3,5	115
Здатність утримувати таланти	2,3	132
Здатність залучати таланти	2,3	130
Участь жінок у робочій силі (від рівня чоловіків)	0,85	52
Загальна ефективність ринку праці	4,1	80

Як бачимо, ефективність ринку праці України стрімко падає. Якщо у 2009 р. країна посідала 49-те місце за цим показником, то у 2014 р. опинилася на 80-й позиції. Це означає, що ринок праці перестав бути конкурентною перевагою України. У той же час процеси, що відбуваються всередині ринку праці і детермінують всі ті негативні результати, які продемонстрував аналіз ВЕФ, вимагають ретельного вивчення. Тому *метою цієї статті* є виявлення впливу соціально-політичних процесів на ефективність ринку праці України (на прикладі дослідження специфіки функціонування юридичного сегмента).

Вклад основного матеріалу. Безумовно, серйозну кризу на вітчизняному ринку праці викликала складна політична й економічна ситуація в Україні. У 2014–2015 рр. для роботодавців були характерні депресія, курс на подальше зниження витрат і вичікувальна позиція. Аналітики агентства Forsage озвучили особливості поточного стану справ, а також спрогнозували основні тренди розвитку ринку праці України на найближчу перспективу.

Найбільш характерні тенденції сьогодні переважно негативні:

1. Українські компанії зазнали серйозних втрат у показниках ефективності через політичну кризу в Криму і на Південному Сході. Локальні підприємства там, а також регіональні офіси компаній переживають період серйозної реструктуризації. На цьому фоні спостерігаються скорочення персоналу, а часом і закриття підприємств. Така ситуація характерна для багатьох організацій як у комерційному, так і державному секторах.

2. Рівень міграції зростає дуже швидко. Сьогодні доводиться мати справу вже не просто з трудовою міграцією, а з біженцями з нестабільних регіонів. Внутрішні мігранти і переселенці вносять додаткове навантаження на ринок праці центральних і західних регіонів України, що впливає на рівень безро-

біття. Сьогодні це серйозний виклик для державних служб щодо забезпечення таких людей роботою на місцях.

3. Кваліфіковані українські фахівці затребувані за кордоном. З одного боку, це досить позитивний тренд, який свідчить про високий професіоналізм і відмінну підготовку наших кадрів. Із другого, – серйозний сигнал для роботодавців і уряду України: важливо зберегти кадровий капітал країни.

Разом з тим є і позитивні моменти:

1. Відкриття для України ринків країн Європейського Союзу дає хороші можливості нашим виробникам для розвитку і нарощування потужностей, що, у свою чергу, спричинить створення нових робочих місць і хороші можливості для професійної реалізації українських фахівців.

2. Незважаючи на загальні міграційні настрої персоналу з України, які активізувалися в останні кілька років, сьогодні міжнародні оператори ринку праці, що займаються залученням українських фахівців до роботи за кордоном, однакостайно відзначають, що рівень національної самосвідомості українців зараз дуже високий: патріоти залишаються в країні.

3. Зміна політичних еліт відкриває можливості для реалізації своїх знань і досвіду в державному управлінні. Кар'єра в цьому секторі може набути нового сенсу і цінності в умовах побудови нового державного апарату. Сподіваємося, що цей вектор базуватиметься на таких цінностях, як професіоналізм і незаангажованість нового покоління українських чиновників.

Таким чином, український ринок праці сьогодні можна вважати «ринком роботодавця», тобто ринком, де роботодавці можуть більшою мірою вибирати і диктувати умови, аніж здобувачі, тому що в цілому пропозиція перевищує попит з багатьох спеціальностей, іноді – істотно. Яка ж ситуація на ринку праці юристів?

Престижна і високооплачувана професія юриста поступово втрачає свій авторитет, а також і вартість. Сьогодні непоганий фахівець у галузі юриспруденції отримує трохи більше щасливого продавця. У той же час вимоги, які роботодавці висувають до юристів, підвищуються щорічно. Рекрутери вважають, що причина такої ситуації – в перенасиченості ринку випускниками низькорейтингових ВНЗ і регіональними фахівцями, готовими працювати за копійки. Юристів стало занадто багато.

Юридичний сегмент вітчизняного ринку праці є одним із найконсервативніших, що пояснюється специфікою галузі. Як наслідок, останніми роками ситуація тут практично не змінюється – існує певний стабільний попит при тій же стабільній пропозиції з боку висококласних професіоналів. Правда, кількість молодих фахівців, яких сьогодні готує практично кожен поважаючий себе вуз, останніми роками істотно зросла, що аж ніяк не пішло на користь

ринку: через велику кількість пропозицій з боку недорогих фахівців роботодавці, особливо дрібні, змінюють свої уявлення про вартість юриспруденції.

Сьогодні юристи більш затребувані в українських компаніях, ніж у західних. Ця тенденція пояснюється великою кількістю законодавчих змін останніми роками. Багато роботодавців просто змушені вдаватися до допомоги фахівців, які могли б розібратися в законодавчих нововведеннях, що і стимулювало збільшення попиту, і, швидше за все, з розвитком ринку він буде зростати. У той же час дійсно професійних юристів з управлінським досвідом роботи на ринку не так багато, і закрити солідні вакансії роботодавцю вельми непросто. Тому цілком можна говорити про дефіцит на фоні перенасичення.

Цінності юристу додає в основному досвід, іноді ступінь кандидата або доктора наук, членство в різних міжнародних організаціях.

«Однією з якісних змін у критеріях оцінки юристів є і посилення вимог до спеціалізації в юриспруденції. Сьогодні замало бути просто юристом, треба бути асом у певній галузі права. Так, українські компанії шукають переважно фахівців у галузі господарського права, зовнішньоекономічної діяльності, податкового законодавства, західні – у галузі цінних паперів, корпоративного права. Затребувані ж раніше юристи, які займалися питаннями банкрутства підприємств, сьогодні залишилися практично без роботи. У той же час з'явився попит на фахівців у галузі підакцизного права, – підкреслює керівник проектів рекрутингового агентства Addforce Тетяна Микитович, – також цінуються юристи, що спеціалізуються в господарському праві, а трудове, цивільне або корпоративне право потрібні виключно як додатки» [2]. Подібну ж спеціалізацію ввели не всі ВНЗ, тому випускники низькорейтингових вишів потрапляють на ринок праці визначально професійно непридатними.

Якою б консервативною не була юридична галузь, але і їй доводиться змінюватися під впливом обставин. Так, новий підхід деяких компаній до ведення бізнесу і посилення конкуренції сприяли виникненню тенденції, коли юрист вже не є «універсальним солдатом», що закриває весь «фронт робіт», а просто координує роботу свого підприємства зі спеціалізованими юридичними фірмами, до допомоги яких все частіше доводиться вдаватися навіть роботодавцям, які мають повноцінний юридичний відділ.

Змінилися і вимоги роботодавців до освіти здобувачів. Так, якщо раніше більшість визнавало дипломи Національного університету імені Тараса Шевченка, Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Києво-Могилянської академії та Львівського національного університету, то зараз назви двох останніх вишів зустрічаються в списку пріоритетних все рідше. «Якщо говорити про випускників без досвіду роботи, то почати кар'єру

без особливих складнощів можуть хіба що власники дипломів Київського університету імені Тараса Шевченка і юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Їх вага в середовищі роботодавців поза конкуренцією», – вважає директор компанії «Рекрутинг & Консалтинг» Анастасія Іванова. При цьому, як зауважила представник агентства «HR-Consulting» Марина Маковій, цінність західної освіти, як і раніше, – дуже відносна. Власників такої запрошуюють в основному спеціалізовані юридичні фірми, серед клієнтів яких є іноземні компанії. Фахівець компанії «Гранд Персонал» Олександр Краснов також говорить, що дуже затребувані юристи із західною освітою, наприклад Harvard Law School Education Certificate, проте кількість таких фахівців в Україні невелика [2]. Тому шанси випускників наших високорейтингових ВНЗ досить хороші. Багато роботодавців як критерії до претендентів називають також наявність червоного диплома, хоча деякі вважають, що він важливий тільки для фахівців, які пишуть дисертації. У будь-якому випадку «заочники» у цій галузі, як і раніше, не вітаються.

Отже, можна констатувати, що для сьогоднішніх випускників «якісних» юридичних вишів, які бажають працювати в Україні, настають непогані часи, тому що компаніям потрібно все більше кандидатів без досвіду. Хоча фахівці у галузі рекрутингу та HR-технологій вважають, що «перспективність професії визначається не тільки затребуваністю на ринку, але і залежить ще від кількох важливих факторів. Це – стабільність галузі, рівень зарплати, поширеність у світі, яка дасть можливість знайти роботу за кордоном, а також можливість професійного зростання» [3]. Як бачимо, одним із найважливіших факторів є рівень зарплати. На жаль, динаміка зарплат фахівців-правознавців в Україні сьогодні виглядає вельми песимістично: у 2013 р. середня зарплата становила 4457 грн (еквівалент 500 дол.), у 2014 р. – 4926 грн (еквівалент 300 дол.), у 2015 р. – 5156 грн (еквівалент 225 дол.) [4]. Яка ж перспектива для українських випускників стати успішними юристами у своїй країні?

За даними МОН України, за останні три роки (2013, 2014 і 2015) вітчизняні ВНЗ підготували 98 тис. 703 правознавців. Із цієї кількості випускників держава офіційно працевлаштувала 6 тис. 309 осіб. Чим же займаються інші 92 тисячі 394 випускники? Очевидно, якась кількість з них працює «у тіні», можливо, навіть за фахом, а решта йдуть з юриспруденції на самому початку свого професійного шляху. До речі, за останні три роки спостерігається зменшення кількості абітурієнтів, що вибирають юридичні спеціальності: якщо у 2013 р. було 34 684 випускники-юристи, то у 2015 р. їх стало 30 166 [5].

Юридична освіта ось уже кілька сотень років є базовою університетською освітою. Саме тому, наприклад, юридичний факультет у Київському університеті імені Святого Володимира був відкритий одним із перших.

З розвитком ринкової економіки роль юридичної освіти фантастично зростає, а кількість юридичних шкіл (факультетів та університетів), які займаються підготовкою юристів, збільшилася в Україні в десятки разів. Сьогодні здійснюють підготовку юристів понад 300 вищих навчальних закладів, а ліцензована кількість студентів-юристів перевищує 70 000. Підготовкою майбутніх юристів займаються зараз не тільки класичні університети і спеціалізовані юридичні виші, а й технічні університети та університети вже зовсім неюридичного профілю. Наприклад, Національний університет культури і мистецтв у своєму складі має не тільки юридичний факультет, а й навчає міжнародному праву в Інституті міжнародних відносин та журналістики (!). У підсумку ринок праці для молодих юристів зараз перенасичений. Також необхідно пам'ятати і про те, що багато молодих людей отримали можливість навчатися у європейських та американських університетах, де вони здобувають освіту часто зовсім іншої якості.

Українські юридичні школи стрімко розвивають два рівні вищої освіти: бакалаврат і магістратуру. Варто відзначити, що зараз складно говорити про те, що знань і компетенцій сучасного бакалавра-юриста досить для того, щоб успішно працювати, хоча в більшості країн диплома рівня «бакалавр» досить, щоб успішно починати кар'єру юриста.

На сьогоднішній день юридичні факультети і спеціалізовані ВНЗ отримали можливість впроваджувати спеціалізовані магістерські програми в багатьох галузях права та юридичної практики. Для того щоб оцінити стійкість орієнтації студентів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого на здобуття повної вищої освіти у грудні 2015 р. було проведено суцільне опитування студентів 4 курсу всіх інститутів (факультетів) денної форми навчання (1451 особа (773 чоловіки (53,3%) і 678 жінок (46,7%)), у т. ч.:

- Інститут прокуратури та кримінальної юстиції – 459 осіб (31,7% від загальної кількості);
- Слідчо-криміналістичний інститут – 135 осіб (9,4% від загальної кількості);
- Інститут підготовки кадрів для органів юстиції – 253 особи (17,6% від загальної кількості);
- Інститут підготовки юридичних кадрів для СБУ – 99 осіб (6,9% від загальної кількості);
- Господарсько-правовий факультет – 170 осіб (11,9% від загальної кількості);
- Військово-юридичний факультет – 64 особи (4,5% від загальної кількості);
- Міжнародно-правовий факультет – 62 особи (4,4% від загальної кількості);
- Факультет підготовки кадрів для Державної пенітенціарної служби України – 100 осіб (6,9% від загальної кількості);
- Факультет підготовки кадрів для Пенсійного фонду – 95 осіб (6,7% від загальної кількості).

955 опитаних осіб (65,8%) навчаються за бюджетом, 496 (34,2%) – за контрактом.

Аналіз результатів виявив, що переважна більшість респондентів (83,8%) мають бажання пройти магістерську підготовку у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого. Найвищі показники в орієнтації на навчання в магістратурі виявили студенти військово-юридичного факультету – 96,9% усіх четверокурсників факультету (62 особи), Інституту підготовки юридичних кадрів для СБУ – 93,9% (93 особи) та господарсько-правового факультету – 92,4% (157 осіб). Найнижчі показники серед опитаних студентів продемонстрували студенти Інституту прокуратури та кримінальної юстиції – 78,7% (359 осіб), міжнародно-правового факультету – 80,6% (50 осіб) та Інституту підготовки кадрів для органів юстиції – 80,8% (202 особи).

$\frac{3}{4}$ (75,2%) респондентів, що увійшли до групи охочих навчатися в магістратурі, впевнені, що диплом магістра права, отриманий саме в цьому ВНЗ, дозволить підвищити їхню конкурентоспроможність на ринку праці. Також досить привабливою для 13,9% опитаних студентів є перспектива в подальшому займатися науковою діяльністю. Решта позицій значною мірою поступається першим двом: 5,5% вважають, що «зайвий диплом не зашкодить», 1,8% бажають «продовжити студентське життя» і ще 1,6% респондентів обирають навчання в магістратурі «за наполяганням батьків».

Це питання в анкеті передбачало можливість надання власного варіанта відповіді. Певна кількість опитаних скористалася такою можливістю. Наведемо найбільш цікаві з них (в авторській редакції):

– *«Тому що можна закінчити за два роки спецкурси за напрямком ІТ-право, медіа-право».*

– *«Немає іншого виходу».*

– *«У будь-якому випадку диплом магістра надає більші можливості».*

– *«Большинство работодателей требуют диплом магистра».*

– *«Без диплома магистра не було сенсу вчитись попередні чотири роки».*

– *«Был заключен контракт с ПФУ и НЮУ и мною (студентом) на 5 лет».*

– *«Хочу поглубити знання в області права».*

– *«Вважаю за необхідне отримання повної вищої освіти».*

– *«Цікавить програма подвійного диплома».*

– *«Мені подобається декан».*

Решта опитаних студентів (16,2%) висловили своє небажання проходити магістерську підготовку в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого. Розподіл відповідей дозволив визначити, що найбільша кількість тих, кого навчання в магістратурі не приваблює, навчається в Інсти-

туті прокуратури та кримінальної юстиції – 21,3% всіх опитаних четверокурсників інституту (97 осіб), міжнародно-правового факультету – 19,4% (12 осіб) та Інституту підготовки кадрів для органів юстиції – 19,2% (48 осіб).

Серед основних причин такого рішення вони відзначили такі:

- не влаштовує вартість навчання (38,6%);
- планую проходити магістерську підготовку в іншому ВНЗ України (14,4%);
- для майбутньої професійної кар'єри мене цілком влаштовує рівень підготовки «бакалавр» (13,8%);
- не планую в подальшому займатися юридичною практикою (13,4%);
- планую проходити магістерську підготовку за кордоном (8,4%);
- не подобаються дисципліни, які викладаються в магістратурі (4,4%).

Також було висловлено зауваження щодо наявності елементів корупції, які, на жаль, властиві всій системі вищої освіти України.

Отже, найбільш впливовим чинником є вартість навчання – вона однаково не влаштовує обидві категорії студентів, хоча для студентів Інституту підготовки юридичних кадрів для СБУ (15,8% виборів), міжнародно-правового факультету (20% виборів) та факультету підготовки кадрів для Державної пенітенціарної служби України (27,3% виборів) цей фактор є значно менш впливовим, ніж для студентів Інститутів прокуратури та кримінальної юстиції (55,2% виборів) та підготовки кадрів для органів юстиції (47,1% виборів). У той же час решта причин по-різному впливає на вибір респондентів – зафіксовані відмінності залежно від форми навчання (бюджет/контракт). Якщо оцінки значущості причин бюджетників збігаються із зазначеними, то контрактники склали інший рейтинг: на друге місце вийшла позиція «не планую в подальшому займатися юридичною практикою» (16,5% виборів), а на третє – «для майбутньої професійної кар'єри мене влаштовує рівень бакалавра» (15,7% виборів). Тобто майже третина контрактників, які не бажають здобувати освітній рівень «магістр», взагалі не орієнтовані на отримання повної вищої юридичної освіти.

Це питання також передбачало можливість надання власного варіанта відповіді. Найбільш цікавими з наведених є (в авторській редакції):

- «Навчання, не гідне рівня європейського простору, суцільний совок».
- «Усе осточортіло».
- «Мне не нравиться декан».
- «Не подобається спосіб (організації – ред.) навчального процесу».
- «Дуже довго, не хочу».
- «Необ'єктивне оцінювання».
- «“Безцільні” роки навчання».
- «Не вистачає практичної складової навчання».

- «*Институт не оправдал ожиданий, слабый состав преподавателей*».
- «*Буду навчатися заочно*».
- «*Хочу вже працювати*».
- «*Хочу прийти до магістратури через 2–3 роки*».

Дослідження виявило, що найбільш привабливими спеціалізаціями для навчання в магістратурі є:

- прокурорсько-слідча – 40,6% виборів;
- слідчо-криміналістична – 37,7% виборів;
- бізнес-право – 33,5% виборів.

Досить високий рівень привабливості мають спеціалізації:

- міжнародне право – 27,1% виборів;
- ІТ-право (право та інформаційні технології) – 23,9% виборів;
- судове адміністрування – 21,9% виборів;
- юрист у сфері медіа-права – 18,3% виборів.

Решта спеціалізацій не користується достатньою увагою студентів:

- митне право – 15,8% виборів;
- трудове право та право пенсійного забезпечення – 14,2% виборів;
- страхова справа – 9,4% виборів.

Респонденти також визначили спеціалізації, які могли б привернути їх увагу при вирішенні питання щодо навчання в магістратурі або відмови від нього. Це – аграрне право, адвокатура, господарське право, екологічне право, конституційне право, корпоративне право, медіація, нотаріальна діяльність, податкове право, цивільне право.

Таким чином, переважна більшість студентів 4 курсу орієнтована на отримання повної вищої юридичної освіти (83,8%). Найважливішим мотиватором вибору є конкурентоспроможність випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого на ринку праці (75,2%). Це свідчить про високий імідж університету в Україні. Проте такий тип мотивації має ситуативно-прагматичний характер, визначає спрямованість випускників швидше на отримання диплому (відповідного свідоцтва), ніж на здобуття знань. Це підтверджує також вибір майже десятої частини респондентів (8,9%) альтернатив, типу «зайвий диплом не зашкодить», «хочу продовжити студентське життя» і «наполягають батьки». Кожен 5–6 четвертокурсник (16,2% респондентів) не планує продовження навчання в магістратурі. Такий вибір, головним чином, зумовлений високою вартістю навчання (38,6% виборів). Серед інших причин звертає на себе увагу той факт, що 13,4% студентів цієї групи взагалі не пов'язують в подальшому свою професійну кар'єру з юридичною практикою, отже розглядають отримання диплома як умовність, що також підтверджує ситуативно-прагматичну мотивацію навчання більшос-

ті студентів. Викликає нарікання респондентів також організація навчального процесу в магістратурі: невелика кількість аудиторних занять, на думку опитаних студентів, не відповідає високій вартості навчання.

Висновки. Проведений аналіз ситуації, яка склалася сьогодні на ринку праці України, свідчить, що найближчим часом українські юридичні факультети та вищі навчальні заклади будуть вимушені проводити активні реформи, метою яких стане підвищення конкурентоспроможності їх випускників. Виживуть лише ті з них, хто зробить це на європейському рівні, в інші вищі абітурієнти просто не підуть.

ЛІТЕРАТУРА

1. <http://delo.ua/ukraine/nacija-lentjaev-pochemu-v-ukraine-effektivnost-rynka-trudana-hod-303964/>.
2. <http://www.ds.ua/politics/art15076>.
3. <http://korrespondent.net/ukraine/events/3496108-korrespondent-kryzys-pomenial-spros-na-rynke-truda>.
4. <http://www.liga.net/projects/jobtrends/>.
5. http://lawyer.ua/articles/byt_yuristom_v_ukraine_realnost_i_perspektivy_na_budushchee.html#sthash.OUFYWjEF.dpuf.

ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ ЮРИДИЧЕСКОГО СЕГМЕНТА РЫНКА ТРУДА В УКРАИНЕ: СОЦИАЛЬНО-ПОЛИТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ

Погребная В. Л., Подкуркова И. В.

В статье исследуются особенности функционирования юридического сегмента рынка труда Украины в связи с социально-политическими изменениями, которые произошли в 2014–2015 гг. Доказано, что основной его тенденцией является переструктурирование запросов работодателей в сторону высококвалифицированных специалистов узкого профиля с качественным полным высшим образованием на фоне перенасыщения рынка выпускниками низкорейтинговых вузов при фактическом снижении стоимости оплаты работы юристов. Приведенные в статье результаты социологического исследования типов мотивации студентов Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого по поводу получения полного юридического образования позволяют спрогнозировать развитие этого сегмента рынка труда в ближайшей перспективе.

Ключевые слова: рынок труда в Украине, тенденции развития рынка труда в Украине, юридический сегмент рынка труда в Украине, юридическое образование.

FUNCTIONING OF LEGAL MODERN LABOR MARKET SEGMENTS IN UKRAINE: SOCIO- POLITICAL ANALYSIS

Pogribna V. L., Pidkurkova I. V.

The difficult political and economic situation in Ukraine caused a serious crisis in the domestic labor market, including and lawyers in the labor market.

The prestigious and highly paid legal profession is gradually losing its credibility, as well as cost. At the same time, the requirements that employers nominate lawyers, increasing every year.

Many employers have to enlist the help of professionals who could understand the legislative innovations that stimulate and increase demand. At the same time really legal professionals with management experience in the market is not much, and close reputable employer jobs very difficult. So it is possible to talk about the deficit against the backdrop of oversupply.

With the development of market economy, the role of legal education has increased significantly and the number of law schools (schools and universities) involved in the preparation of lawyers Ukraine has increased tenfold. Training future lawyers involved is not only classical universities and specialized law schools and universities and technical universities and a completely non-legal profile. As a result, the labor market for young lawyers are now saturated.

Ukrainian law schools is rapidly developing two levels of higher education: bachelor and master. It should be noted that it is difficult to say that the knowledge and competence of the modern bachelor-lawyer enough to work successfully, but in most of the degree of «Bachelor» is enough to start a successful career as a lawyer.

To date, law schools and specialized high schools were able to implement specialized master's programs in many areas of law and legal practice. In order to assess the stability orientation of students of Yaroslav Mudrii National Law University to obtain complete higher education in December 2015 conducted a complete survey of all students 4-year institutions (schools), full time

Analysis of the results revealed that the majority of students focused on getting complete higher legal education. The most important choice is the motivator NLU competitiveness of the labor market. This shows the high image of the university in Ukraine. Every 5–6 4-year students no plans to continue training in magistracy. This choice is mainly caused by the high cost of education. Among other reasons, attention is drawn to the fact that 13.4% of this group of students did not bind further his professional career with legal practice, so consider a conditional diploma that indicates situational, pragmatic motivation of most training students

Key words: *labor market in Ukraine, labor market development trends in Ukraine, juridical segment of the labor market in Ukraine, law education.*

